

Основний механізм формування професійної культури майбутнього фахівця

I.С.САБАТОВСЬКА

Національний фармацевтичний університет, м.Харків

Формування професійної культури майбутнього фахівця відбувається протягом усього періоду його навчання й охоплює різнобічну діяльність. Вищій школі необхідно готувати фахівців до різноманітної творчої діяльності: професійної, суспільно-політичної й соціокультурної, забезпечувати не тільки знаннями певного діапазону й обсягу, а й закласти фундамент соціальної ініціативи, здатності працювати з людиною і для людини. Інтеграція вищої освіти, науки й виробництва є основою відновлення змісту й форм навчання та виховання майбутнього фахівця, чинником, що зміцнює єдність і взаємодію його навчальної, науково-дослідної, трудової й громадської діяльності.

Аналіз емпіричних досліджень показує, що у свідомості студентської молоді продовжує домінувати прагматична цінність освіти, що зумовлене модернізацією й постмодернізацією ціннісних орієнтацій сучасного студентства, вона перебуває у контексті нових ідей і принципів, висунутих у процесі оновлення суспільних інститутів і структур. Цей факт дозволяє розглядати зміст освіти й виховання як основні напрями формування професійної культури майбутніх фахівців.

На основі системного принципу, який передбачає різнобічний аналіз формування культури майбутнього фахівця, виділяються два основних напрями: 1) інтелектуально-розвиваючий соціальний механізм, в якому навчальна діяльність, що характеризується як інформативно насичений шлях професійного самовизначення й становлення особистості фахівця, засіб формування різнобічних пізнавальних інтересів, настанов на самоосвіту й нагромадження досвіду – базових властивостей професійної культури сучасного фахівця; сукупність педагогічних умов, які найбільш точно відображають особливості процесу формування професійної культури фахівця у вищій школі, їх основним результатом буде цілеспрямоване забезпечення гармонійної єдності й використання тих умов, які сприяють бажаному характеру протікання процесу формування професійної культури, усунення тих чинників, які перешкоджають нормальному функціонуванню й розвитку цього феномену; 2) професійно-формуючий соціальний механізм, в якому культура спільної діяльності викладача і студента – як принципово нова система виховання, педагогіка співпраці, за допомогою якої студенти орієнтовані на конструктивно-критичне ставлення до своєї діяльності й діяльності викладача, де зміцнюється стійкий «зворотний зв'язок»,

що фіксує ефективність їх праці; науково-дослідна діяльність – як відображення власне наукового потенціалу вищої школи, що спрямований на трудове виховання молодшої наукової еліти, яка має забезпечити розвиток науки в майбутньому; студентське самоврядування – як реалізація своїх громадянських прав, здатність відчувати відповідальність за свої дії, вміння продемонструвати інтереси, втілити в життя потреби; виробнича підготовка й практика – як можливість вироблення у студента вміння концентрувати свої сили, увагу й волю на досягнення певного результату, підпорядковувати свої бажання обраній меті, проектувати освіту для себе, а себе – для культури; матеріально-технічна база ВНЗ, яка відкриває великі можливості для організації фондів і накопичення кращих зразків педагогічної творчості з метою використання їх у навчальному процесі та в самоосвіті студентів. Про це свідчать приклади практичної діяльності ВНЗ Харківщини та інших регіонів України, а також країн СНД в епоху глобалізації.

Таким чином, освітня система покликана готувати фахівців, що здатні легко навчатися, швидко пристосовуватися до мінливих умов і змісту професійної діяльності, зацікавлених у своїй безперервній самоосвіті й самовдосконаленні. А також, освіта і виховання покликане сформувати у майбутнього фахівця такі особистісні якості й здібності, які дозволять йому самостійно орієнтуватися у професійному світі й визначати вектор свого професійного зростання, загальний стиль професійної життєдіяльності.